

Ball de Cinquagesma

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament A 5 metres de la carretera BV-4341, punt quilomètric 18'450
Alçada: 740 m

Coordenades:

Latitud: 42.02554
Longitud: 2.02232
UTM Est (X): 419063
UTM Nord (Y): 4653074

Classificació

Número de fitxa 08109 - 192
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Des de l'any 1995, en què l'aplec va ser recuperat definitivament, aquest està inclòs dins del cicle Solc, música i tradició al Lluçanès, i compta amb una bona participació any rera any.

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[La Pedra Dreta](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dl., 02/03/2009 - 01:00

Descripció

L'aplec de Cinquagesma es celebra cada dilluns de la segona Pasqua a la Pedra Dreta, un monòlit situat al camí ramader de ponent, al costat de la carretera que condueix a Lluçà. Actualment, en aquest aplec es balla un ball rodó fent dues rotllanes concèntriques sense parelles però amb un nombre parell de balladors. Es volta en diferents sentits i en alguns moments s'entrellacen els braços de tots els participants fent una única rotllana, sempre seguint la tonada de la cançó "El bon caçador", que és cantada per una part dels assistents, i acompanyada per músics, que varien any rere any. A més del ball, es fa un berenar per a tots els assistents i la festa sol acabar amb una sessió improvisada de cantadors i músics dels voltants i de totes les edats.

Història

La Pasqua Granada, coneguda també com a segona Pasqua, és una diada festiva a molts indrets de Catalunya. S'escau cinquanta dies després de Pasqua, i per aquest motiu es coneix com Quinquagèsima, Cinquagèsima, Cinquagesma o Cincogesma. Segons el folklorista Joan Amades, i partint del material recollit per Josep Maria Vilarmau, de Santa Maria de Merlès, en aquesta data de la segona Pasqua s'havia fet un ball rodó de parelles amb una tonada de la cançó "El bon caçador". El ball es feia al voltant de la Pedra Dreta, als afores de Prats, en terme municipal de Lluçà, i sembla que havia estat viu fins a finals del segle XIX. El mateix Amades també explica que la gent que hi assistia collia herbes aromàtiques per deixar-les al peu del monòlit i havent dinat es ballava un contrapàs seguit d'aquest ball rodó. La festa es va recuperar l'any 1988 pel grup Germanor, en col·laboració amb el Col·legi Públic Lluçanès, i comptant amb l'assessorament de l'Esbart Català de Dansaires de Barcelona. El ball es va presentar el mes d'abril dins les jornades culturals d'aquest centre d'ensenyament i va anar a càrrec d'un grup d'alumnes de primària. Aquell mateix any, l'Enric Deitg, de Prats de Lluçanès, que llavors tenia noranta anys, va explicar que recordava una festa al voltant de la Pedra Dreta però en diferent data. Segons ell, el dissabte de Rams, la gent de Prats recollia romaní prop d'aquest lloc i el col·locava al terra al voltant de la Pedra Dreta. També va dir que feien un berenar i un ball i tot seguit tornaven al poble. L'any 1989, la festa es va traslladar al diumenge de Rams i es va ballar davant l'església parroquial al migdia. Van passar uns anys sense que es tornés a celebrar la festa i el 1995, el grup Dansa i tradició va considerar convenient dinamitzar-la de nou i incloure-la dins el cicle Solc, música i tradició al Lluçanès. Des d'aleshores, cada any el dilluns de la segona Pasqua a la tarda s'ha fet el ball de Cinquagesma amb una notable participació tant de balladors com de cantadors.

Bibliografia

REIXACH, Roser (2006). Ball de Cinquagesma. Fulletó editat per Dansa i tradició, i Solc, música i tradició al Lluçanès.

